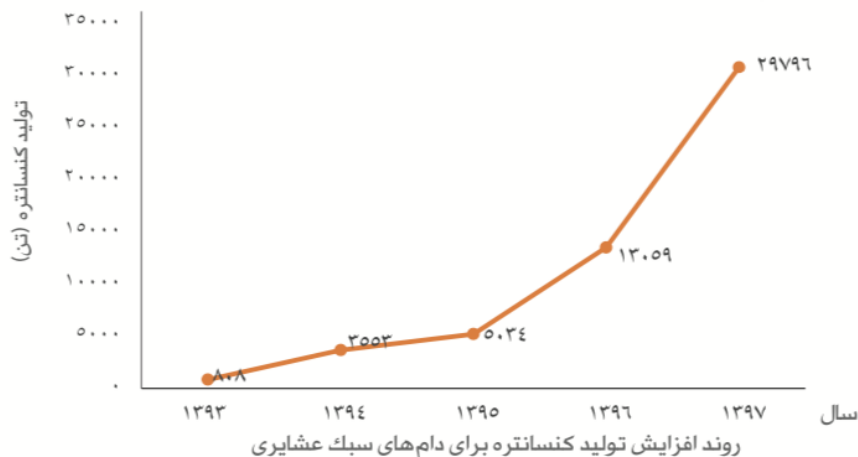

افزایش تولید محصولات دام سبک عشایری با بهبود تغذیه و مدیریت پرورش

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی*
موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

بیان مسئله

در سیستم متداول پرورش گوسفند، معمولاً بره‌ها در سن ۴ الی ۵ ماهگی و با وزن ۲۰ تا ۲۵ کیلوگرم از شیر گرفته می‌شوند. در پرواربندی‌ها نیز به دلیل رسیدن این بره‌ها به بلوغ جنسی، بیشتر افزایش وزن به صورت چربی است و ضریب تبدیل خوراک به حدود ۱۰ می‌رسد. بنابراین، افزایش وزن بیش از ۲۰۰ تا ۲۵۰ گرم در روز امکان‌پذیر نخواهد بود. بهبود برنامه غذایی میش‌ها در مراحل پایانی آبستنی و ابتدای دوره شیردهی، موجب افزایش وزن تولد بره‌ها و کاهش تلفات حین زایش خواهد شد. استراتژی تغذیه تکمیلی بره‌ها در دوران شیرخوارگی نیز موجب تکامل سریع‌تر دستگاه گوارش، کاهش فاصله تولد تا قطع شیر و امکان اجرای برنامه پروار قبل از بلوغ جنسی می‌گردد.

معرفی دستاورد

به منظور تأمین دقیق نیازمندی‌های تغذیه‌ای میش در مرحله پایانی آبستنی و ابتدای شیردهی، حفظ سلامتی و افزایش رشد بره شیرخوار و نهایتاً افزایش بازده تولید پروتئین حیوانی در دام سبک مناطق عشایری، محصولی دانش‌بنیان با عنوان جبه‌ای کردن پیش‌مخلوط مکمل‌های ویتامینی، معدنی و افزودنی دامی در دمای پایین در قالب شرکت مکمل فراسودمند طوس و به‌صورت نمونه پایلوت در مرکز رشد کشاورزی استان خراسان رضوی تولید شد. پس از ثبت اختراع، کسب برند تجاری و دریافت مجوزهای بهداشتی از مراجع قانونی، قابلیت تجاری‌شدن یافت. به کارگیری این دستاورد علمی در مدیریت دام عشایری، موجب بهبود ضریب تبدیل خوراک از ۱۰ به حدود ۵ و همچنین ارتقای نرخ افزایش وزن روزانه از ۲۰۰ گرم به بیش از ۳۵۰ تا ۴۰۰ گرم در روز شد.

فرایند تجاری‌سازی دستاورد

از سال ۱۳۹۳ (پنج سال) با همکاری مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی خراسان رضوی و اتحادیه شرکت‌های تعاونی عشایری استان، دانش فنی یادشده در سطح انبوه و صنعتی به صورت یکی از اجزای خوراک دام در تهیه انواع کنسانتره دام‌های عشایری بکار گرفته شد. در نتیجه این همکاری، برای اولین بار در کشور برای مراحل مختلف زندگی دام سبک عشایر، خوراک‌هایی با شیوه‌های نوین علمی تولید شد.

پتانسیل اقتصادی و اثربخشی

